

Halina Gacowa

"Warszawskie utwory Dygasińskiego", Jan Detko, "Prace Polonistyczne" S.XXXII (1976): [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/1 (63), 179

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) DETKO Jan: Warszawskie utwory Dygasińskiego. "Prace Polonistyczne". S. XXXII: 1976, s. 219-236.

W drugiej połowie XIX wieku temat wielkiego miasta fascynował naturalistów francuskich: Flauberta, Goncourtów, Zolę. Literacki opis Paryża u Zoli to równocześnie dokument epoki. U nas temat wielkiego miasta, Warszawy, interesował szczególnie pisarzy zgrupowanych wokół "Wędrowca". Można mówić o eksplozji w tym okresie tematu warszawskiego w literaturze i malarstwie, wymieniając tu nazwiska: S. Witkiewicza, A. Gierymskiego, Prusa i Dygasińskiego. Utwory ostatniego z nich wskazują na silne związki z pisarstwem Zoli. Wizerunek dawnej Warszawy utrwalił Dygasiński przede wszystkim w powieści "Na warszawskim bruku" (1886) oraz w trzypięciotomowych "Nowych tajemnicach Warszawy" (1887).

BP/63/19

H.G.

(II) FLORYŃSKA Halina: Spadkobiercy Króla-Ducha. O recepcji filozofii Słowackiego w światopoglądzie polskiego modernizmu. Wrocław 1976, Oss., PAN IFiS, ss. 264, zł 48,-

Autorka próbuje odpowiedzieć na pytanie, jakie treści filozofii Słowackiego sprawiły, że ten poeta romantyczny został uznany przez większość modernistów polskich za patrona artystycznego i filozoficznego. W pierwszej części, zatytułowanej "Król-Duch - artysta", ukazano recepcję twórczości Słowackiego w kręgu pisarzy zajmujących się przede wszystkim problemami filozofii sztuki. Część druga, "Lucyferyzm i heroizm", poświęcona jest udziałowi filozofii autora "Króla-Ducha" w światopoglądzie heroistycznym, "prometejskim" (głównie na przykładzie twórczości T. Micińskiego). W części trzeciej, "Prometeizm chrześcijański i mesjanizm", omówiono mesjanizm W. Lutosławskiego i powody, dla których uznał on twórczość Słowackiego za "Ewangelię Narodową".

BP/63/20

H.G.